

Ügyszám: NAIH-5988-2/2021
Ügyintéző: Kulitsán Gábor

Torma Kálmán elnök
részére

A Magyar Pszichológiai Társaság és
a Magyar Pszichológusok Érdekvédelmi Egyesülete
Etikai Bizottsága

Budapest
Pf. 50.
1241

Tisztelt Elnök Úr!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) postai úton 2021. július 7-én beérkezett, 2021. június 28-án kelt levelében az óvoda- és iskolapszichológusi szakterülethez kapcsolódóan fogalmazta meg kérdéseit, illetve kért állásfoglalást, iránymutatást a Hatóságtól.

A Hatóság mindenekelőtt felhívja szíves figyelmét arra, hogy konkrét adatkezelések jogszerűsége, jogszabálynak való megfelelését a Hatóság elsősorban vizsgálati vagy adatvédelmi hatósági eljárás keretében, illetve az adatvédelmi hatásvizsgálatot követő előzetes konzultáció során tudja vizsgálni és értékelni, tekintettel arra, hogy a Hatóságnak csak ezen eljárások keretében van lehetősége arra, hogy a körülményeket teljes körűen feltárja. A Hatóság audit tevékenysége az általános adatvédelmi rendelet (a továbbiakban: GDPR)¹ alkalmazandóvá válására tekintettel megszűnt, előzetes véleményezést pedig csak a jogalkotási tevékenység kapcsán végez.

Bár levelében hivatkozott a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény és a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet egy-egy rendelkezésére, valamint a Magyar Pszichológiai Társaság – Magyar Pszichológusok Érdekvédelmi Egyesülete Szakmai Etikai Kódexe egy bekezdésére, a levelében a levelében megfogalmazott kérdések annyira sokrétűek, hogy azokra a konkrét, kimerítő válasz nem adható.

Pszichológiai vizsgálatot ugyanis számos okból és célból, eseti jelleggel vagy rendszeresen, önkéntes alapon vagy kötelezően, stb. lehet végezni, következésképpen az adott adatkezelésnek az adott körülményekhez kell igazodnia.

Az adatkezelés valamennyi ismérve azonban az adatkezelőnél áll rendelkezésre, ezért elsősorban ő képes annak megítélésére, hogy a jogszabályi megfelelés érdekében milyen intézkedések lehetnek szükségesek. A Hatóság nem veheti át az adatkezelő e tekintetben fennálló felelősségét.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről.

Fentiekre tekintettel a Hatóságnak nem áll módjában a levelében megfogalmazott kérdések kapcsán állásfoglalást, iránymutatást adni, illetve az adatkezelés kapcsán konkrét javaslatokat tenni.

Levelével összefüggésben a Hatóság az alábbi általános tájékoztatást tudja nyújtani.

A GDPR 4. cikk 15. pontjában foglalt fogalom-meghatározás szerint „egészségügyi adat: egy természetes személy testi vagy pszichikai egészségi állapotára vonatkozó személyes adat, ideértve a természetes személy számára nyújtott egészségügyi szolgáltatásokra vonatkozó olyan adatot is, amely információt hordoz a természetes személy egészségi állapotáról.”

A pszichikai állapotra vonatkozó adatok tehát személyes adatnak, illetve azon belül egészségügyi adatnak minősülnek, melyek kezelése az adatkezelésre vonatkozó szabályok, garanciák betartásával történhet.

Egy adatkezelés jogszerűségéhez mindenekelőtt adatkezelési cél és az adatkezelés jogszerűségét alátámasztó jogalap meghatározása szükséges, amelyre a személyes adatok kezelésének általános eseteiben a GDPR 6. cikk (1) bekezdése² szerinti jogalapokra hivatkozással kerülhet sor.

A GDPR 9. cikk (1) bekezdése értelmében az egészségügyi adatok a személyes adatok különleges kategóriájába tartozó adatnak minősülnek. A GDPR a személyes adatok különleges kategóriájába tartozó adatok kezelésének fő szabály szerinti általános tilalmát rögzít azzal, hogy a 9. cikk (2) bekezdésében felsorolt esetekben meghatározott feltételekkel lehetőséget ad ilyen adatok kezelésére. E feltételek a GDPR 6. cikke szerinti követelmények mellett érvényesülnek, és szükségesek ahhoz, hogy az adatkezelést jogszerűnek lehessen tekinteni.

A GDPR 5. cikke tartalmazza azon fő alapelveket, amelyeket a személyes adatok (ideértve a személyes adatok különleges kategóriájába tartozó adatokat is) kezelése során az adatkezelés jogalapjától függetlenül figyelembe kell venni, és amelyeknek folyamatosan érvényesülniük kell az adatkezelés során. Ilyen alapelv többek között a célhoz kötöttség³, az adattakarékosság⁴, a pontosság⁵, a korlátozott tárolhatóság⁶, valamint a bizalmasság és integritás elve.⁷ Az

² GDPR 6. cikk (1) bekezdés: „A személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül:

- a) az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;
- b) az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;
- c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;
- d) az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;
- e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;
- f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

Az első albekezdés f) pontja nem alkalmazható a közhatalmi szervek által feladataik ellátása során végzett adatkezelésre.”

³ GDPR 5. cikk (1) bekezdés b) pont: „A személyes adatok gyűjtése csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból történjen, és azokat ne kezeljék ezekkel a célokkal össze nem egyeztethető módon; a 89. cikk (1) bekezdésének megfelelően nem minősül az eredeti céllal össze nem egyeztethetőnek a közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból történő további adatkezelés („célhoz kötöttség”).”

⁴ GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) pont: „A személyes adatok az adatkezelés céljai szempontjából megfelelőek és relevánsak kell, hogy legyenek, és a szükségesre kell korlátozódniuk („adattakarékosság”).”

⁵ GDPR 5. cikk (1) bekezdés d) pont: „A személyes adatoknak pontosnak és szükség esetén naprakésznek kell lenniük; minden észszerű intézkedést meg kell tenni annak érdekében, hogy az adatkezelés céljai szempontjából pontatlan személyes adatokat haladéktalanul töröljék vagy helyesbítsék („pontosság”).”

⁶ GDPR 5. cikk (1) bekezdés e) pont: „A személyes adatok tárolásának olyan formában kell történnie, amely az érintettek azonosítását csak a személyes adatok kezelése céljainak eléréséhez szükséges ideig teszi lehetővé; a személyes adatok ennél hosszabb ideig történő tárolására csak akkor kerülhet sor, amennyiben a személyes adatok kezelésére a 89. cikk (1) bekezdésének megfelelően közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból kerül majd sor, az e rendeletben az érintettek jogainak és szabadságainak védelme érdekében előírt megfelelő technikai és szervezési intézkedések végrehajtására is figyelemmel („korlátozott tárolhatóság”).”

⁷ GDPR 5. cikk (1) bekezdés f) pont: „A személyes adatok kezelését oly módon kell végezni, hogy megfelelő technikai vagy szervezési intézkedések alkalmazásával biztosítva legyen a személyes adatok megfelelő biztonsága, az adatok jogosulatlan vagy jogellenes kezelésével, véletlen elvesztésével, megsemmisítésével vagy károsodásával szembeni védelmet is ideértve („integritás és bizalmas jelleg”).”

elszámoltathatóság elvéből⁸ fakadóan az adatkezelő felelős az adatvédelmi alapelveknek való megfelelésért, továbbá köteles úgy dokumentálni és nyilvántartani az adatkezelést, hogy annak jogszerűsége utólag bizonyítható legyen. Ezen elveknek megfelelően az adatkezelőnek igazolnia kell azt, hogy milyen célból kezeli az a személyes adatokat, illetve azt is, hogy ezen adatkezelési célból miért tekinthető elengedhetetlenül szükségesnek személyes adatok kezelése, továbbá meg kell tennie minden ésszerű intézkedést annak érdekében, hogy jogosulatlan harmadik személy azokhoz ne férhessen hozzá.

A GDPR 24. cikke az adatkezelő feladatává teszi, hogy az adatkezelés jellege, hatóköre, körülményei és céljai, a kezelt személyes adatok köre valamint a természetes személyek jogaira és szabadságaira jelentett, változó valószínűségű és súlyosságú **kockázat figyelembevételével megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket hajtson végre** annak biztosítása és bizonyítása céljából, hogy a személyes adatok kezelése a GDPR-val összhangban történjen. Az adatkezelőnek ezeket a kockázatokat kell folyamatosan értékelnie és a megfelelő adatbiztonsági intézkedésekkel csökkentenie.

Fontos kiemelni továbbá, hogy **annak megítélésére, hogy a GDPR által támasztott követelményeknek való megfeleléshez egy konkrét adatkezelési művelet, eljárás esetében milyen technikai és szervezési intézkedések szükségesek, elsősorban az adatkezelő képes,** miután ahhoz ismerni kell az adatkezelés valamennyi jellemzőjét, ezek az információk pedig nála állnak rendelkezésre. A Hatóság nem veheti át az adatkezelő e tekintetben fennálló felelősségét. A megfelelő eljárásrend és technikai intézkedések kialakítása tehát elsősorban a Magyar Pszichológiai Társaság, az óvodai, iskolai pszichológust foglalkoztató intézmény, illetve az adott pszichológus feladata.

Bár nem szorosan a levelében feltett kérdésekhez és nem óvodai, iskolai pszichológusok tevékenységéhez kapcsolódik, a Hatóság szíves figyelmébe ajánlja a Hatóság honlapján (anonimizálva) közzétett NAIH/2020/593 számon 2020. május 28-án kelt határozatot⁹, különösen azon részét, amely azt taglalja, hogy a titoktartási kötelezettség mellett érdekellentét esetén a szülő hozzáférési jogának teljesítése is megtagadható (9-11. oldal).

A Hatóság – eljárási kereteket nélkülöző, konzultációs válaszként kiadott – jelen tájékoztatása sem jogszabálynak, sem egyéb jogi eszköznek nem tekinthető, az normatív jelleggel, jogi erővel, illetve kötelező tartalommal nem rendelkezik. A Hatóság jelen ügyben rendelkezésre bocsátott információk alapján kialakított jogértelmezése más hatóságot, a bíróságot és az adatkezelőt nem köti, annak csak iránymutató jellege van. Az állásfoglalás, tájékoztatás kiadása tehát nem mentesíti annak címzettjét, illetve az adatkezelőt saját jogi álláspontja kialakításának szükségessége, illetve az adatkezelésért fennálló felelősség alól.

Budapest, 2021. július „*ZA*”

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila *h*
elnök
c. egyetemi tanár

⁸ GDPR 5. cikk (2) bekezdés

⁹ A határozat megtalálható a <https://www.naih.hu/hatarozatok-vegzesek> hivatkozás alatt, illetve közvetlenül elérhető az alábbi URL-en: <https://tinyurl.com/2xh762wy>